

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Iubirea și ura

Două izvoare mari de putere cunoaște omenirea, și poetul din prologul lui *Faust* al lui Goethe și-a dat bine seama despre ele, atunci când a cerut pentru dânsul, ca supremă dorință: «puterea urii și a iubirii»...

Astăzi, o școală mare de ură este care se face, și puterea cu care ea izbucnește este cu atât mai formidabilă, cu cât nu e vorba acum și aceea de ura mărunță dintre oameni, ci de aceea care se află și se alimentează, în flăcări uriașe, între popoare.

Suportul urii se socotește necesar, de cătră toate popoarele în războire, pentru că să se susțină și să se înflăcăreze zelul războinic al armatelor ce-și stau față în față... Din nenorocire, efectul ațătarilor nu se oprește aici, el se întinde ca o blăstemată molimă și prefăce pe om în feară chiar față de semenul său desarmat, chiar față de desarmații firii, cari sânt bătrânii, femeile, copiii.

De geaba s'a crezut, de geaba s'a sperat, că un război la începutul secolului al douăzecilea, dacă avea să se deslanșeze mai grozav decât cele de până acum, aceasta avea să fie numai în ce privește măsurarea forțelor între combatanți, aceștia fiind și cu mult mai numeroși, și cu mult mai ucigător înarmați, decât cei din veacurile trecute; dar, că în ce privește plăgile însoțitoare ale războaielor, devastările și cruzimile de prisos, acest război avea să fie cu mult mai civilizat, decât cele anterioare.

Iluziei!

El nu rămâne cu nimic îndărătul acelora, dacă nu cumva chiar le întrece, — făcând excepție poate de un singur lucru: de tratamentul prizonierilor.

Dar și aceasta are o altă explicație decât îmblânzirea moravurilor, — are explicația că de toate părțile numărul prizonierilor în acest război este foarte mare, și că fiecare parte are deci să se teamă de represaliile de care suferă ai lor, în caz când ar trata rău pe ai celorlalți.

Puterea urii însă nu cunoaște margini nici acum. Și n'o alimentează numai retorica militară, care de altfel trebuie să constatăm, că n'a prea făcut progrese remarcabile din vremile cele mai vechi și până astăzi, — dar o alimentează și toată literatura, sau să zicem mai bine: *tipăritura*, — toată, începând dela mica notiță de gazetă și până la poemul celor ce se inspiră încălzindu-se la focul sacru al artelor.

E cutremurătoare izbucnirea de ură din poemele ce se scriu acum. Chiar și din acelea ale poezilor germani. Ei au fost și mai de mult maeștri neîntrețuți (afară poate de cătră poetul maghiar Petöfi) în strofe violente împotriva adversarilor — presupuși sau reali — ai națiunii lor... Și cu deosebire împotriva Angliei. Este ceva atât de pornit, încât într'adevăr din tot nu mai rămâne decât violența cuvântului și a rimei; — dar poezie? poem *eroic*? — Nu; este o spumegare ce amintește accese de boale nervoase.

Ura împotriva germanului se cultivă și în Franța. Dar par'că este ceva mai mult ironic, și mai puțin feroce în chipul cum tratează francezul acest popor de «barbari», în tot cazul, cum îi consideră și cum ei învață generațiile lor nouă ca să-i cunoască.

Nu e drept. Germanii nu sânt mai barbari — sau mai puțin barbari — decât alte popoare, zise culturale. A-i prezinta astfel, este un *efect al urii*, și în același timp un element de alimentare, iarăși a urii și din partea lor.

Deosebirea, dintre manifestarea urii dintr'o parte sau dintr'alta, e numai o deosebire de temperament. Ura însă, în sine, tot *barbară* rămâne. Sânt gradațiuni, sânt nuanțe, — atâta. Barbaria pot s'o revendice, sau să și-o impute, cu toții.

Isvorul de putere pe care-l dă ura, rămâne întunecat, ceva de iad, de pucioasă și de smolă clocotindă.

Dar isvorul de iubire?

*

E împotriva mersului vremurilor să se vorbească acum despre așa ceva. E tot ce poate să fie mai deplasat, mai anacronic, — mai de predică în pustiu, dacă nu chiar de răs și de batjocură.

Și cu toate acestea: Ce este ura altceva, decât *repercusiunea iubirii*?

Ar ură cineva în lumea aceasta, dacă n'ar fi pornit dela a iubi?..

Dacă eu urăsc pe dușmanul acesta, nu este oare fiindcă el imi amenință sau imi primejduiește ceea ce iubesc?

Nu este oare a mă alipi cu frenezie de ceea ce iubesc, atunci când cu ură înversunată mă reped spre apărarea, sau spre înălțarea acestui obiect al iubirii mele?

...Oare când poetul a zis: «puterea urii și a iubirii», n'a înțeles el că aceasta este *una și singură*? A înțeles el *două* puteri? — Ori și cum, legătura dintre ele nu se poate să nu se cunoască; una fără alta nu există, nu poate să existe.

Se pleacă și se ridică pe rând, când unul, când altul, talerele acestei cumpene.

Atuncea când puterea iubirii nu mai răsbește, vine puterea urii să caute să așeze echilibrul. Ea operează cu arme dureroase, cu fier și cu foc, cu fiere și cu otravă...

Seninul iubirii, aceea care este mai presus de toate, căci ea, și nu ura, a creiat lumea, va trebui să vină însă, triumfând, să reverse hotărârea-i luminoasă asupra tuturor acestor frământări și sbuciumări, cărora mai la urmă, dacă vei sta să judeci în bună liniște și dreaptă chibzuială, vei ajunge la încheierea, că nu le lipsește și un grăunte (sau poate mai multe) de nebunie.

Pe când iubirea, este și *înțelepciune*.

Ion Gorun.

Cum se amăgesc oamenii

Într'un articol mai nou al ziarului *Alkotmány* (Nr. 132 din a. c.) se arată, la loc de frunte, *abuzul* ce-l face o parte a presei din capitală cu *ideea de naționalism* atât în chestiunea de reformă electorală, cât și în afacerile ce privesc școalele din statul ungar.

Sub titlul că sânt «apostoli ai maghiarismului», — scrie *Alkotmány* despre colegii lor dela *Pesti Hirlop*, — pretind, aceștia, din urmă, statificarea școalelor primare și, deodată «cu desființarea ministeriului de culte, crearea unui ministeriu cultural, care să stea departe de orice sferă de interese confesionale».

Deocamdată, — zice organul partidului popular, — cei dela *Pesti Hirlop*, cari de altcum susțin guvernul, se mulțumesc și cu faptul, ca ministrul actual de culte, contele Ioan Zichy, «să prefacă imediat în școale de stat toate școalele primare, a căror limbă de propunere nu este maghiară».

Mersul ideilor se continuă, în numitul organ, astfel:

Va să zică, punctul de vedere național nu mai poate fi mântuit, după

FOIȘOARA

Berlinul și Parisul

— Impresiuni de drum, din 1913 —

II. Parisul

Pentru a zugrăvi acest imens infern, în care au fost imprăștiată sfărâmată paradisului desființat din cer, ar trebui să vă vorbească un suflet mai puțin rustic, într'o limbă neasămănat de măească. Dela cele mai ușoare vibrațiuni, până la valurile largi, care-l frământă, nimic nu stă pe loc, nimic nu se odihnește în această cetate a artei, a vișului rafinat, a luxului amețitor. E o goană după fericire, o întrecere amarnică după succes, un strigăt neostoit de desnădejde, un vârtej de patimi, o beție de artă, care atrage ca o vrajă extraordinară oameni din toate părțile lumii. Aci e suprema încercare: aci pier cei desnădăjduiți, aci nebunesc ambițioșii, aci se azvârl milioanele, aci se cern și se ridică marile talente, aci se plămădesc ideile și se oțelesc luptătorii.

Toată această mare, într'o veșnică mișcare, într'o veșnică prefăcere se zbate

însă între maluri tari, se frânge de tradiții și monumente mai trainice decât val-vârtejul de fiecare clipă.

Și pe acestea le vede și trebuie să le vadă neofitul venit din depărtări cu sufletul lacom. El trebuie să vadă Luvrul, care cuprinde întreaga istorie a Franței și a omenirii în tot ceea ce ea are imaterial și etern; Luxemburgul cu comorile lui de artă nouă; fosta biserică sfântă Genoveva, azi Panteonul, în care se odihnesc marile glorii ale Franței; Palatul invalizilor cu mormântul celui mai mare cuceritor... Iată Sorbona, fundată în secolul al XIII-lea de un preot, reconstruită și reorganizată de Richelieu, al cărui mormânt se păstrează în capela de alături. Iar dincolo, pe marginea Senei, măreața protecoare: Notre-Dame, terminată la 1235. D'asupra triplului portal și uriașei rozete — adevărată filigrană de peatră — cele două turnuri retezate domină și azi orașul, dojenind cu muzica gravă și solemnă a clopotelor lor, imensul Babilon.

Dela gara de ost marile bulevarde te duc în inima orașului, în cartierul latin — cartierul tinerimii zgomotoase și entu-

siaste. Lumea fuge grăbită pe trotuarele largi, în vitrinele mari se resfrânge, ca într'o serie de oglinzi, mulțimea aceasta zorită, dându-ți o clipă impresia că acest furnicar se prelungește la infinit. E o întrecere de automobile prăfuite, de trăsuri urâte, de biciclete ușoare, printre care-si tae drum drept uriașele omnibuse cu imperială, pe care numai Parisul le mai are. Ele zbârnăie din toate încheeturile și dau cu masa lor roșie, pătată de fum și de unsoare, un aspect groaznic tabloului de stradă.

Sena.

Râul curge încet, sfidând tot sgomotul și toată nervozitatea celor două maluri. Vapoare repezi spintecă luciul verde-albăstrui și alungă spre pereții de piatră vântă, valuri mărunte.

Pe chei un întreg popor de desmoșteniți:

Una lângă alta, într'un șir nesfârșit stau ferecate în fier, pe balustrade de piatră, cutiile anticvarilor. — Bătrâni palizi în redingota ștearsă. — Femei grase, cu fața pământie, în fusta lor de stambă. — Copilandri, în haine trențaroase, poartă coșuri cu statuete ieftine. — Lucrători fără lucru își târăie picioarele agale, pufăind

dintr'o pipă afumată. — Colea unul stă răzimat. Citește un jurnal, care pare că-l plictisește.

Pe Boulevard e alt Paris.

Cafenea, lângă cafenea, tavernă lângă tavernă. Strașini de pânză, ca niște corturi, acopăr măsuțele din stradă. Unul soarbe tăcut, cu o figură olimpică, un șvarț. Altul și-a svârilit palăria pe ceafă, s'a răzimat cu bărbia în mânerul bastonului, — filozofea-ză. — Doi pun la cale țara, cu discuția lor aprinsă, dincolo alți doi vorbesc românește. Nu-i surprindere, pe români îi întâlnești la fiecare pas pe boulevard Saint Michel, li găsești în orice cafenea.

Cilindreele de tuci pentru reclame sânt îmbrăcate de sus până jos în afișe de teatru în toate culorile: Opéra, Odéon, Sarah Bernhardt, Réjane, Chatelet, Comédie française... Parisul are treizeci de teatre mari. — Toate sânt pline și toate sânt scumpe. Și doar sânt pe lângă astea nenumărate scene mici, muzic-halls, café-concerte, spectacole de toată mână și de toate glasurile. — Reclamele negustorilor și se întind la fiecare pas pe stradă, și printre publicul grăbit sboară mereu aceste fițiuci necitite, care câptușesc și murdăresc trotuarul,

colegii dela P. H., decât numai prin statistică generală de școale.

Aceasta este o credință falsă. Sub lozince bine sunătoare se monopolizează punctul de vedere național, interesul maghiarismului, tocmai din partea acelora cari mereu neglijează punctele de vedere etice creștinești.

Impotriva acestei procedări trebuie să-și ridice cuvântul maghiarii creștini și presa lor.

Căci doar este și în paguba intereselor ungurești, când concetățenii noștri nemaghiari, cu gândiri patriotice și credincioși statului, văd în ziare guvernamentale o politică ce nu are de loc rădăcini în constituția și în istoria Ungariei de o mie de ani.

Aceste ziare propagă o politică maghiară foarte problematică în efectele sale, ba de-adreptul primejdioasă pentru cultura creștină a țării.

Maghiarul nu s'a îndeletnicit nici odată cu politica despoierii de drepturi față de cetățenii nemaghiari. Politica aceasta nu trebuie introdusă nici în reforma electorală, nici în problema școlii.

Apărarea intereselor naționale, în veacul al douăzecilea, trebuie aflată în alte garanții.

Dacă ne vom convinge despre aceasta, nu ne vom amăgi prin fraze frumoase. Statul ungar și constituția sa nu cunoaște decât membri egal îndreptățiți până atunci, până când cineva nu abuzează de dreptul său împotriva statului național. Această egală îndreptățire înseamnă tot odată și dreptul pentru limbă, care este mijlocul dezvoltării culturale.

Nu mai vorbim despre apariția naturală, că nici viața popoarelor și raselor nu suferă siluirile, fără o reacțiune păgubitoare.

După acestea, articolul din Alkotmány arată câteva din condițiile, în care are să se clădească mai departe politica statului ungar, în scopul ca să nu slăbească, ci să întărească tot mai mult temeiurile Ungariei creștine.

Camera ungară. În ședința din 18 l. c. s'a început dezbăterea asupra proiectului de intermitate. Raportorul Edmund Barta, recomandă proiectul spre primire.

Contele Teodor Batthyány (din partidul lui Károlyi) ia poziție împotriva teitorului unitar de alimentare, mai ales fiindcă Germania îngreunează transportul de cărbuni. Cât pentru adăncirea alianței cu Germania, oratorul este de părere să se numească o comisiune de 30 membri ai camerei, și aceștia să facă propuneri privitoare la directiva tratatelor cu Germania, Austria, Polonia, Bulgaria, Turcia și România.

Bela Landauer (din partidul guvernamental) vorbește în contra factorilor austriaci și a presei lor, care apără ideea unei mari Croații. Astfel de propagandă nu mai poate fi tolerată. Croații și bosniacii s'au distins până acum prin cum-pătul lor politic. Vorbitorul cere, ca Bosnia să fie alipită Ungariei.

Paul Sándor (afară de partide) se alătură la propunerea de a se alege o comisiune specială, care să discute chestiunile privitoare la raporturile economice cu Germania, și critică cu asprime guvernul, că parlamentul este cu desăvârșire neorientat în aceste chestiuni. La tratativele economice cu Germania, zice Sándor, Ungaria trebuie să participe ca stat independent și nu împreună cu Austria. În sfârșit nu este mulțumit nici cu activitatea băncii austro-ungare și cere bancă nea-tătoare.

Ministrul de finanțe Al. Popovics observă, că va reveni, la altă ocazie, asupra ideilor financiare ale antevorbitorului.

Mai vorbesc deputații Heinrich (din partidul muncii) și Juriga (slovac), care cere executarea deplină a legii de naționalități. După aceasta ședința se ridică.

Deschiderea parlamentului român. În lași în sala teatrului național s'au deschis, în 17 l. c., corpurile legiuitoare ale României. Regele Ferdinand, — care era însoțit de prințul moștenitor, — în mesagiul de tron, adresându-se senatorilor și deputaților, a zis, că țara, redusă la mijloacele proprii de apărare, a jertfit cu nobil patriotism floarea vitejilor săi, dar lungă rezistență înarmată a secăt puterile României, care a încheiat pacea ca singură condiție de viață ce i-a rămas.

Mesagiul continuă: Tratatul de pace va fi înaintat corpurile legiuitoare. Este în-vederat, că ni se cer grele jertfe, dar poporul român le va suporta cu bărbăția ce i-o pretinde marelui interes comun. Totuși, binecuvântăm cerul, că tocmai în orele de grea încercare se restituie țării-mame frumoasa Moldovă, pe care foștii săi stăpâni o răpiseră dela sinul țării. Primirea favorabilă, de care s'a împărtășit acest mare eveniment la puterile, cu care am tratat de spre pace, a pregătit calea restabilirii prieteniei ce a existat în trecut. Pe lângă păstrarea bunelor raporturi cu alte state, vom căuta să intrăm în relațiuni de vecinătate potrivite cu nouăle state aflătoare în formațiune.

Mesagiul de tron amintește, după aceasta, situația financiară și reformele plănuite, în deosebi chestiunea agrară. (Îl vom publica întreg în numărul viitor).

Italia are încredere în sine. Raportorii de război ai Italiei constată forța extraordinară a atacurilor date de armatele austro-ungare, zicând că pe un front de 150 km lucrarea pregătitoare a artileriei austro-ungare a luat de astădată dimensiuni ne mai pomenite. Cu toate acestea, Italia are cea mai mare încredere în rezultatul luptelor; căci trupele italiene, — scriu numiții raportori, — sânt astăzi pă-trunse cu totul de alt duh, nu ca pe vremea ofensivelor austro-ungare de mai înainte: Italienii știu, că acum este vorba de existența Italiei, și au făcut toate pre-gătirile, pentru a putea rezista cu nădejde de biruință.

Din Bulgaria. Știre oficială din Sofia anunță, că prim-ministrul bulgar Radoslavov și-a înaintat regelui demisiunea, care a fost și primită din partea regelui Ferdinand.

Criza guvernului bulgar se ivise în-ainte cu câteva săptămâni, când miniștrii stambuloviști, Pelco dela lucrări publice și Coșnișki dela căile ferate, renunțaseră la portofoliurile lor, și anume din motive de politică internă și externă. În cele interne nu erau mulțumiți cu sistema de alimen-tare în felul organizat de guvern, iar în ale externele desaprobaui pe Radoslavov în chestiunea dobrogeană și în rectificarea graniței cu Turcia.

Pacea dela București, cum este cu-noscute, hotărăște în chestiunea Dobrogei, ca partea sudică să treacă în întregime la Bulgaria, iar partea dela nordul Dunării să treacă în puterea statelor centrale, până se va întruni o nouă conferință, care să des-lege definitiv afacerea.

Retragerea lui Radoslavov, a vechiului adversar al rusofililor bulgari, este re-gretată în cercurile politice bulgare.

Urmașul său va fi Malinov, șeful par-tidului democrat, însărcinat de rege cu for-marea noului cabinet.

În politica externă a Bulgariei, după părerea generală, nu se va produce nici o schimbare.

Nr. 6010 Școl. 1918.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale, apoi cătră direcțiunile gim-naziului din Brad și din Brașov, cea a școlii comerciale din Brașov, și cătră cea a seminarului arhidiecezan din Sibiu

Pentru acoperirea enormelor spese de război, înaltul guvern al țării a de-schis al VIII-lea împrumut de război. Glorioasa noastră armată de aproape 4 ani luptă cu rară vitejie pentru apă-rarea vieții și a avutului nostru.

Se cuvine deci, ca și noi, pe lângă încordarea tuturor puterilor morale și materiale, să aducem orce jertfă, ce ni s'ar cere, pentru a asigura armatei noastre deplină biruință asupra duș-manilor numeroși. Indrumăm deci pe toți directorii școlilor de orice ca-tegorie, pe toți profesorii și învăță-torii și pe toți elevii școlilor noas-tre confesionale, ca să subscrie la acest împrumut de război, și să în-demne și pe alții la aducerea acestei jertfe pe altarul patriei iubite. Tot-odată îndatorăm organele noastre sub-alterne a da cel mai efectiv sprijin directorilor supremi și inspectorilor regești în acțiunea, ce vor întreprinde în acest scop. Despre cele îndeplinite și rezultatul obținut așteptăm raport până la 1 Octomvrie v. 1918.

Sibiu, la 3/16 Iunie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Știrile războiului

Cartierul de presă al războiului anunță în 20 l. c.:

Italienii și-au trimis de șase ori co-loanele de asalt împotriva liniilor noastre. În urma pierderilor italiene, comănduirea lor s'a văzut necesită să-și arunce în luptă și rezervele, dar fără succes. Lupta durează cu mare înverșunare.

După comunicatul oficial din 21 l. c. la Montello s'au mai făcut alți 3800 pri-sonieri italieni.

Pe teatrul războiului din Franța, după știrile ziarelor franceze, a intrat earăș o pauză, care însă n'are să dureze mult, ci — cum scrie Temps — numai până când dușmanul își grupează de nou trupele.

Universitățile populare*)

Băiatul și fetița fineză, după termi-narea celor 6 clase primare, nu se mul-țumește cu cunoștințele câștigate, ci pentru întregirea lor aleargă la universitățile po-porale. Scopul acestor universități este a generaliza cunoștințele, a cultiva iubirea de patrie și a face capabili pe fiii popo-ului a se cultiva. Întărește și lărgeste cu-noștințele câștigate în școala primară, iar prin exercitarea industriei de casă îi de-prinde și la o meserie. Că universitățile populare își ajung scopul dorit, ne do-vedește numărul lor mare (28) la un popor de abia 3 milioane, și că aproape fiecare fecior înainte de a se căsători și fata în-aainte de a se mărita trece prin aceste fo-care de cultură.

Dintre universitățile populare numai 2 sânt la oraș, celelalte departe de sate, în mijlocul pădurilor, pe marginea lacurilor, în cele mai frumoase locuri ale țării. Se are în vedere însă, ca comunicația să fie ușoară, căci universitățile acestea la po-porul finez servesc ca loc de întâlnire pentru societățile tineretului și tot aici se țin sărbătorile câmpenești de peste vară.

*) Țara celor o mie de lacuri, Finlanda, stă pe-o treaptă culturală foarte înaintată. Aceasta ni-o dovedesc instituțiile ei culturale, dar mai ales numărul cel mare al învățătorilor și mulțimea școlilor. În a. școl. 1906-07 au fost 4072 învăța-tori la 140,953 elevi, iar la orașe 292 inv. și 791 învățătoare, total 1083. La sate pică pe fiecare inv. 46, la orașe 36 elevi. Acestea încă e un semn de progres. În părțile cele mai îndepărtate ale acestei țărișoare minunate învățământul îl provăd învăța-torii ambulanti, cari împlinesc cuvintele Mântuitorului: Unde sânt unul sau doi adunați în numele meu, acolo sânt și eu în mijlocul lor. Vecinătatea cu Suedia, — țară cu vechi tradiții culturale, — și mai ales stăpânirea ce-a avut-o aceasta asupra Finlandei, a lăsat urme adânci asupra acestui popor viguros și harnic, dar ca rasă lipsit de inițiativă și avânt. Tot ce se află în țările vecine s'au stră-duit să-și însușească și ei. Minunatele universități populare introduse în Dania de marelui dascăl (mai târziu episcop) Grundwig, le-au încetățenit și finezii și după cum se vede din articolul ce-l dăm (după Enciclopedia învățământului primar vol. I. de Körösi și Szabó) cu rezultat frumos.

Când te gândești ce este acolo, în țărișoara cu climă aspră și trai greu, și ce rosturi culturale avem noi, noi cei de neam ales în acest colț de raie, ce se chiamă Ardeal, și se strânge inima. (C. Iencica).

Adevăratul Paris răsare seara într-o plimbare pe Boulevardul des Champs Elysées și rue de Rivoli. Ce fascinantă e splendoarea Parisului luminat de milioane de globuri, de felinare, de lampe, ce se pre-dau în noapte ca o mare de stele, ca un reflex al cerului! Și ce grandios se ridică în văzduh marelui arc de triumf al lui Na-poleon, la capătul celui mai frumos bulevard din lume! Peste Sena se arcuiesc poduri de piatră; vagoanele metropolitane ies din pământ, într-o săritură uriașă trec pe-ste fluviu, pentru a pătrunde iarăși în ga-lerile lor de labirint, automobilele, trăsurile omnibusele, tramvaele zbârnăie; pe deasupra acestui valvârtej amețitor, nervos, ne-ostoit, se ridică simplu, rece, nepăsător în granitul lui vechi cât lumea, obeliscul dela Luxor pe piața Corcordiei. El sfidează cu ieroglifele lui păgâne, cu liniile lui simple această zvârcolire de furnicar întă-rătat, visând poate soarele arzător și pu-știul imens, pe care a trebuit să-l pără-sească.

Iar dincolo în cartierul latin, în fața Panteonului, Gânditorul lui Rodin, concen-trat în sine însuși și surd la imensul val-vârtej, simbolizează încă odată puterea

creatoare a ideii mai veche ca universul și biruitoare de-a pururi.

La operă se da Walkyrie a lui Wag-ner, pe care cu câțiva ani în urmă se po-vestește că parizienii au fluierat-o. De atunci însă s'au găsit destui admiratori ai acestei muzici de vijelie și furtună, — între alții Catulle Mendès, care să propovăduiească și altora gustul pentru ea. Și lumea s'a deprins prin educație artistică și prin cultură, prin imitație și modă. De data asta sala imensă, ce strălucește în roșu plușului, în care sânt îmbrăcate fotoliurile, în aurul de-corurilor arhitectonice, în lumina lampelor electrice, e plină. Aci poți vedea toată ari-stocrația banului, a sângelui, a spiritului și a frumuseții. Capete pleșuve de bancheri, frunți geniale de poeți și de artiști, figuri ce-și urcă strămoșii până la Ludovic cel sfânt, ori parveniți de ieri de alaltăieri; marile cocote cu echipagii și palate, ală-turi de mame de familie, de doamne ti-nere, de fete radiând în jurul lor parfumul divin, lumina candidă a tinereții, a frumu-seței lor răpitoare, toți se adună în acest templu al artei, pentru a o admira în tă-cere, ori pentru a o profana cu neînțele-gerea lor, ori cu elogiile false și ipocrite.

În foyerul sprijinit de coloane de marmură alunecă pe parchetul sclipitor în-cet, grav, ușor, ca la un mare bal la cu-tare curte imperială ghete de lac și pan-tofi albi ce se încheie cu agrafe de aur. Fracul și redingota negre, corecte, con-trastează cu toaletele feminine, în culori deschise. Un foșnet de mătăasă, o ușoară simfonie de parfumuri, un susur de glasuri plutește în sala feerie luminată, și încă odată îți vine în minte, că ești într'adevăr în metropola lumii.

G. Ionescu

Scrisoare din Italia

Copleșit de doruri multe,
Cu gândirea spre hotare,
Viu din postul de pe munte,
Lapad pușca din spinare,
Și încep cu dor și trudă,
Să nșir slove pe hârtie,
Să-ți trimit această carte,
Scumpă draga mea soție!

Bunul Dumnezeu, Slăvitul,
Olasul înlmit s'asculte,

Cartea mea să te găsească
Sănătoasă și cuminte;
Că-l destul amar pe mine,
Să slujesc în cântărie,
Și să port povara vieții
Ani de zile n' bătălie.

N'am alt dor decât de tine,
Și de mândril mei copii,
De un sat ascuns săracul,
De verzi codri și câmpii,
De izvorul ce se ngândă
Pe la umbrele de fag.
Și de farmecul pădurii
Din Ardealul nostru drag.

Lâng'un brad, pe vârf de dealuri,
Cum privesc în largă zare,
Rând pe rând ceva mă cheamă
Spre golul din depărtare,
Și pătuns de-un dor ferbinte,
Dor de casă și moșie,
Câtă jale port în suflet,
Singer Dumnezeu mă știe.

Vasilie Genie

Clădirile sânt moderne. Localul principal e sala de prelegeri, care servește totodată și ca sala festivă pentru ținerea sărbătorilor. Etajul întâi este cuprins de coridor larg, bibliotecă, sala de citit, de gimnastică, bucătărie și prânzitor. În parter sânt odăile de dormit, locuința directorului și-a profesorilor. Dela clădirea principală puțin mai departe aflăm localul de baie-caldă și atelierele de lucru manual și slöjd. Lângă acestea se mai înșiră și alte clădiri mărunte. Universitățile populare vechi erau clădite din lemn, cele nouă sânt ridicate din piatră și cu toate că sânt departe de oraș, fiecare are apeduct, încălzire centrală și lumină electrică. Salele sânt mari și luminoase și asupra privitorului lasă o impresie plăcută. În cele mai multe săli de prelegeri aflăm bustul lui Runeberg (poet), Topelius (pedagog), Lönrot (scriitorul Kalevala) și alui Suellman, bărbat de stat, apoi o mulțime de copii după tablouri vestite.

Școalele acestea sânt provăzute cu rechizite din belșug. Fiecare are mașini fizice, diferite mijloace pentru experimentele chimice, apoi colecțiuni de plante și animale.

În privința materialului de predat la universitățile populare este o varietate și libertate desăvârșită. Fiecare lucră după convingerea lui cea mai intimă. Obiectele principale sânt: Limba maternă, istoria și cântarea, și cu acestea stă în legătură strânsă istoria naturală și geografia patriei lor și altor țări. Acestea, apoi aritmetica și contabilitatea simplă sunt obiectele prescise la care au mai alăturat și igiena. Cele mai multe universități și-au luat în programă și morala, constituția și cunoașterea afacerilor comunale. Gimnastica o deprind în tot locul. Pe lângă obiectele acestea teoretice mai au deprinderea practică la slöjd, industrie de casă și lucru de mână cu care înaintează paralel desenul și geometria.

Numărul orelor la săptămână variază dela o universitate la alta, în general cam 40—45.

La universitatea din Lohti se ține: limba maternă în 6 ore, istorie 5, geografie 3, cunoștințe de drept 1, constituție 1, istoria naturală 3, igienă 2, aritmetică 4, contabilitate 1, gimnastică 6, cântare 9, și discuție 6 ore.

Limba maternă: Exercițierea vorbirii literare. Țânta este ca elevii să cunoască literatura și pe scriitorii din operele lor. Să citească produsele alese ale literaturii și cele citite să le și predeie.

Istoria: În tot locul, la fiecare universitate, istoria patriei are întâietate. Din ist. universală să ia numai puțin, cât e neapărat de lipsă pentru înțelegerea anumitor lucruri din ist. patriei. **Științele naturale** se învață din cartea cea mare a naturii. Fiecare experimentează, cercă. Având în vedere scurtimea cursurilor, scopul este numai a trezi între ascultători dragoste pentru științele naturale. Pe **exercițiile corporale** pun seamă deosebită, iar sportul, iubit foarte mult de poporul finlandez, îl deprind cu pasiune. În **cântare** fiecare universitate se întrece una cu alta. Și cântă cu vreme și fără vreme, înainte și după prelegeri. Dimineața și seara deopotrivă, în atelier și în curte, când se joacă. Fiecare universitate își are colecția ei de cântece, care conține mai ales **cântece populare și naționale**. În multe locuri aflăm și coruri cari iau parte și la sărbătorile de peste vară. Cântecele religioase încă nu s uitate.

Cursurile se încep la 1 Noemvrie și țin până la sfârșitul lui April, adică 6 luni. Vacanța la Crăciun e mai lungă, la Paști însă numai cât țin sărbătorile.

La universitățile populare deosebim 3 feluri de cursuri: 1) cursuri universitare și cu acestea totodată 2) școala economilor și econoamelor, în semestrul al II-lea 3) cursul de plugărit. La cursul economilor și econoamelor obiectele sânt: cunoștința legilor, economia, contabilitate, igienă, desen, lucru manual, cântare. Obiectele cursului de plugărit: economie, cunoștințe despre animalele de casă, ist. naturală, pădurărit, drepturi și datorințe, contabilitate, desen, noțiuni de arhitectură și catastru, lucru manual, cântare gimnastică, exerciții de vorbire.

Dacă în institute se face educație familială, desigur că la universitățile populare fineze se împlinește mai frumos. Cu toate că în internate sânt reprezentate ambele sexe și încă la etate înaintată, totuși nu asprimea este mijlocul cu care sânt ținuți în frâu tinerii de 18—20 ani, ci blândetea; parcă au de-a face cu micuții dela școala fröbeliană.

Între director, profesori și ascultători numai în clasă este deosebite, și aici atât doar, că unul prelege și întreabă și celălalt ascultă cu atențiune și răspunde.

Și după lecții, în timpul liber, conducătorii sânt la oaltă cu ascultătorii, con-

versează, petrec, se joacă. Ascultătorii nu se căciulesc înaintea profesorilor, dar simțul de cinste și respect încă nu l uită. Se nătămplă, nu-i vorbă, că față de unul sau altul trebuie să se ia măsuri mai aspre.

La fiecare institut se află fundațiuni pentru copiii părinților lipsiți, ceice folosesc aceste burse nu plătesc. Ceilalți plătesc lunar câte 22 Märci (1 M = 96 fil.), așadar în 6 luni cu alte cheltuieli mărunte ar veni de fiecare ascultător 125 cor.

Conducătorul institutului este directorul și directoria, care de regulă este soția directorului.

Profesorii sânt 83, profesoare 80, total 163. Numărul ascultătorilor crește din an în an. În 1900 media a fost 36, în 1907 deja 48. Dar au fost și astfel de universități, unde numărul ascultătorilor s'a ridicat între 70—100. Până acum au ceretat aceste cursuri 13,560 de tineri. În anul din urmă (1910) însă cele 28 institute au avut 1223 ascultători.

Știrile zilei

Numărul cel mai de aproape al ziarului Telegraful Român apare joi după sfintele sărbători ale Rusaliilor.

La împrumutul de război. Direcțiunea fondurilor particulare și familiare ale Maiestății Sale domnitorului Carol, a încredințat, în urma poruncii pre înalte, institutul *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* să semneze pentru Maiestatea Sa 12 milioane coroane la al optălea împrumut de război.

Numire. Maiestatea Sa Monarhul a numit general maior pe dl *Nicolae Logoșan de Caransebeș* dela comanda militară din orașul nostru.

Examen de maturitate. La școala noastră comercială din Brașov s'a ținut luni, în 17 l. c. n., examenul de maturitate sub conducerea părintelui asesor consistorial *Matei Voileanu*. Comisari ai guvernului au fost d-nii *Dr. P. Ionescu*, consilier de secție, ca reprezentant al ministrului de culte și instrucțiune publică, și *W. Paul*, președintele camerei de comerț din Brașov, ca reprezentant al ministrului de comerț. Dintre 11 candidați s'au declarat maturi cu **foarte bine**: *Leția Popa* și *Cornel Rociu*. Cu **bine**: *Cornelia Creangă* și *Regina Drăgoi*. **Maturi**: *Traian H. Damian*, *Nicolae Grecu*, *Daniil Neamtu* și *Gheorghe Popovici*. Trei candidați se admit de nou la examen în Septemvrie a. c. din câte 1 și 2 obiecte.

Alimentația în Ungaria. Conte Ștefan *Tisza* în ședința din 19 l. c. a dietei a vorbit despre stările de alimentare în Ungaria. Poporația Ungariei nu e provăzută cu alimentele necesare până la seceriș. În multe comitate se împarte numai a treia și a patra parte a cvotei stabilite de fiecare persoană. Poporul din Ungaria suferă cu regișoare, ca dovadă că nici lipsurile nu i pot influența tăria de fer. Avem încredere în învingerea finală. — zice contele *Tisza*, — dar Austria și Germania trebuie să știe că *Ungaria nu e Canaan*. A mai spus, că guvernul trebuie să ia măsuri aspre pe teren administrativ și legislativ pentru a face cu neputință orice uneltiri îndreptate împotriva statului.

Turburări în Viena. Reducerea la jumătate a cvotei de pâne a produs în 18 l. c. mici turburări în Viena. Multimea adunată a oprit tramvaele electrice, s'a apropiat de fabrici și a spart câteva ferestre. Consiliul muncitorilor s'a sfătuit până târziu noaptea. În hotărârea adusă se cere restabilirea cvotei vechi de pâne, urcarea plății muncitorilor și reducerea timpului de lucru. Cere mai departe să se încheie pace generală fără anexiuni și despăgubiri de război. În sfârșit îndeamnă muncitorimea să se ferească de turburarea ordinii publice. — De altfel cvota de pâne s'a redus numai în mod provizor.

Salvarea Anconei. Din Lugano se anunță, că scufundarea marelui vas de război *Szent István* a salvat orașul italian *Ancona*. Flota austro-ungară a pornit din Pola cu gândul de a bombarda Ancona, care în timp de zece minute putea fi zdrobită, dacă ar fi fost bombardată de cele 24 tunuri ale numitului vas de război.

Catedră pentru morala creștină. Maiestatea Sa a încuviințat înființarea unei catedre pentru morala creștină la facultatea de teologie reformată din Dobrița. Catedra va fi ocupată de profesorul *Veniamin Csáki*, care propune la acea facultate Istoria religiunilor și studiile înrudite.

Incendiu. Mercuri pe la amiază a izbucnit un mare foc la *Porcești*. Un tren separat, cu pompieri din Sibiu, a plecat îndată la fața locului. Au ars 8 case și toate clădirile lor laterale.

Companii pentru seceriș. Administrația militară a decis să formeze companii pentru îndeplinirea muncii împreunate cu secerișul. Fiecare companie va sta cam din 100 soldați sub comanda unui ofițer, căruia i se vor pune la dispoziție mai mulți subofițeri.

Trei mii de coroane pentru biserică. Primim următoarele: Vă rog să binevoiți a publica în *Tel. Rom.* că *Todor Faur*, crâșnic, și soția sa *Maria*, din Borcut, tractul Cetății-de peatră, au dăruit bisericii din Borcut 3000 (trei mii) de coroane, în scopul edificării casei Domnului. Faptul grăește dela sine. Lăpușul-ung. 2/14 Iunie 1918. Cu deos. stimă: *Andrei Ludu*, protopop.

Darul unui învățător. În Laslăul român, tractul Târnavă, a răposat zilele acestea învățătorul *Dimitrie Branea*, originar din comuna Mohu de lângă Sibiu. Fostul pionier al culturii noastre a lucrat, cu cinste și devotament, 12 ani în ogorul dascăliei; ear la moartea lui și-a testat biblioteca de peste patru sute de volume parohiei din Laslăul român.

Cuib de pițigoi. *Frankfurter Zeitung* a publicat din peana unui corespondent al său următoarea întâmplare: Un despărțământ al unui regiment de artilerie din Elveția a ieșit din oraș la exerciții. Când să se înceapă manevrarea cu tunurile, s'a observat, că din gura unui tun au sburat mai mulți pițigoi, cari se învârtau pe deasupra capului soldaților. S'a constatat, că în țeava tunului era un cuib de păsărele. Tunarii numai decât au raportat comandantului cele întâmplate. La porunca acestuia tunul a fost dus la casarmă, cu ordinul ca până la altă dispoziție să nu fie întrebuințat la deprinderi militare.

Fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași a sporit cu cor. 26. dăruite, la propunerea doamnei văduve *Sofia Vasilie*, neconsolata mamă a avocatului *Dr. Alexandru Vasilie* (Ciriplac), de următorii oaspeți dela sărbarea căsătoriei d-lui *Zaharie Aron*, proprietar fost măiestru cismar, cu d-na *Sofia Todor*, și anume: *Vasilie Banu*, cismar și soția, ca nași 10 cor. mirii *Zaharie* și *Sofia Aron*, 10 cor.; *Ioan Opreș*, primar în Boarta și soția 4 cor. și d-na *Sofia Vasilie* 2 cor. — Pentru prinos exprimă sincere mulțumite: *Vic. Tordășianu*, președintele Reuniunii meseriașilor sibieni.

Mobilizare parțială rusească. Un ordin al guvernului rusesc, cum vestește agența telegrafică din Petersburg, dispune chemarea la arme a muncitorilor și țăranilor din 14 guvername și din teritoriul cazacilor siberiani și dela Orenburg. Prin măsura aceasta, guvernul lui *Lenin* voiește să înfrângă revolta trupelor formate din prizonierii militari cehi și slovaci, și să sugruma organizarea contra-revoluționară din Rusia.

Originea numelui Egipt. În ședința din 24 Mai a. c. a academiei franceze, s'a prezentat studiul arheologului elvețian *Edonard Naville*, membru corespondent al academiei. Arheologul explică în acest studiu originea mai multor numiri geografice vechi, între care și a numelui *Egipt*, care se reduce la cuvântul egiptean *Agabt* și însemnează *inundare*.

Mersul trenurilor. Sosesc, în gara din Sibiu, dela:

Nocrih	la 6:43 l. d. a.
Ciznădie	7—
Vinț	7:41 "
Copșa	12:27 d. a.
Ciznădie	3:44 "
Făgăraș	4:34 "
Turnu roșu	6:04 "
Ocna (dela băi)	7:07 "
Copșa	10:23 noaptea.

Pleacă, spre:

Ciznădie	5:23 l. d. a.
Copșa	6:12 "
Făgăraș	10:13 "
Turnu roșu	10:50 "
Ocna (la băi)	1:40 d. a.
Ciznădie	1:57 "
Copșa	3:47 "
Nocrih	4:06 "
Vinț	6:10 "

(Trenul Copșa dela 3:47 și dela 12:27 este tren de povară, are numai clasa a treia, și primește 30—40 pasageri, după cum este loc; la halte nu se oprește, ci numai la stații).

«Banca Generală de Asigurare» pentru al VIII-lea împrumut de război. Ca și la împrumuturile de război anterioare, așa și la împrumutul actual, Banca noastră de asigurare din Sibiu, oferă clienților ei asigurări asupra vieții, care să li se plătească, la scadență, în **obligțiuni ale împrumutului de război**. Prin aceste asigurări se dă posibilitatea, că **fie cine** între anii 18—35 ai etății, fără considerare la sex și ocupațiune, să poată participa la subscrierea împrumutului de război. Cel ce voiește să subscrie de pildă suma de Cor. 1000, și nu are destui bani pentru acest scop, poate face o asigurare de viață pentru această sumă, iar banca în schimb subscie din împrumutul de război obligațiuni de aceeaș valoare.

Cine urmează această combinație norocoasă, dovedește nu numai o faptă **patriotică**, ci arată o deosebită îngrijire de **viitorul propriei familii**, penitru că la caz de moarte mai înainte de expirarea termenului de asigurare, titlii împrumuturilor de război se predau celor îndreptățiți (favorizaților asigurării) imediat și fără a se mai cere achitarea ratelor restante dela suma împrumutului subscris. Pentru acest scop banca noastră are două modalități de asigurare și anume:

1. Fără vizită medicală până la suma de Cor. 5000.

2. Cu vizită medicală pe durata de 12, 15 sau 20 ani și până la orice sumă.

Premiile sânt cu mult **mai ieftine** ca la asigurările normale, deoarece dobânda de 5½% a efectelor împrumutului de război face cu puțință reducerea premiilor, a căror sumă diferă după etate și durată între Cor. 30 și Cor. 73 și se pot plăti în diferite rate ca la asigurările normale.

Prospecte și informațiuni se pot căpăta dela «**Banca Generală de Asigurare**», Sibiu—Nagyszeben (edificiul «**ALBINA**»).

Cărți și reviste

Două volume nouă. Cartea de bucate *Poftă Bună*, de *Zotti Hodoș*, învață pe orcare femeie cultă să gătească bine și cu gust.

În câteva sute de rețete, pentru gătitirea a orice fel de bucate, s'a dat o deosebită luare aminte bucătăriei obișnuite în **țara noastră**.

Se arată, scurt și lămurit, cum se pot prepara mâncări ieftine și mâncări mai scumpe, după împrejurări. Cuprinde:

În Partea III:

Supe, Asiete, Sosuri, Legume, Fripturi, Torte, Timbale, Creme, Parfeuri, Inghețate, Bombe, Bomboane, Băuturi, *Sandviciuri*, *Prăjituri mărunte* ș. a., Volumul are 160 pagini și costă 3 coroane.

În Partea IV:

Conservate: Cum se coace pânea bună, țărhana, scrobeala, despre varză, prepararea cârnaților, ș. a.; unsoarea, șuncile, ouăle, laptele covășit, brânza; castraveți, ardei, patlagele (paradise), fasole, mazere, bureți.

Sfaturi: Pregătirea săpunului, spălatul rufelor, curățirea petelor din haine și rufe ș. a., sfaturi igienice și pentru frumuseță.

Mâncări ieftine: Din timpul de război, fără unsoare, fără ouă, din material puțin.

Prăjituri numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cărțile se găsesc de vânzare la auttoară în Sibiu, și la Librăria Arhidiecezană.

Poșta redacției

V. G. în R. «Din Viață» nu merge.
V. Z. în S. Adresați-vă la tipografia editoare din Arad, unde spuneți că s'a publicat.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Sâmbătă, în 22 Iunie: *Die schwebende Jungfrau*, farsă nouă și cu haz, de autorii «*Dansatoarei spaniole*».

Duminecă d. a. la 3 ore, cu prețuri reduse: *Țăranul voios* (Der fidele Bauer), operetă. Seara: *Die schwebende Jungfrau*, farsă în 3 acte, a doua oară.

Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Sâmbătă și Duminecă, în 22 și 23 Iunie: *Evreul arăndaș*, piesă în 4 acte.

Luni și Marți: Film interesant, cu *Gunnar Tolnäs*.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara.

Nr. 398/1918.

(126) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Corna**, în protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererele de concurs instruite conform legilor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții pe lângă încunoștiințarea subsemnatului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Abrud, 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopresbiter

Nr. 196/1918.

(127) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Vința**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Teodor Nicoră, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursele înzestrate cu documentele recerute sânt a se înainta subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții, — cu observarea prescrierilor regulamentului pentru parohii, — se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. a oficia și cuvânta, și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia — Aranyosbánya, la 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan,
protopresbiter.

Nr. 63/II/1918.

(128) 1—3

Concurs repetit.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III **Carbunar**, (Kővárfüred), din protopresbiteratul Cetății de piatră, pe lângă neputinciosul paroh Ioan Ciocăș, la ordinul consistorial din 16 Ianuarie a. c. Nr. 165/1918 Bis., se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului vor fi jumătate din venitele parohiei cuprinse în coala B. de congrua.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul fixat și pe lângă observarea restricțiilor normelor din vigoare să se prezinte în vreo Duminecă sau sârbătoare poporului în biserică din Carbunar.

Magyarláp — Lăpușul-unguresc, la 17/30 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cetatea de piatră în conțelegere cu comitetul parohial din Carbunar.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 394/1918.

(129) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Bucium-Sat**, tractul protopresbiterat al Abrudului, se publică concurs pentru a treia oară cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile instruite cu documentele prescise de lege, subsemnatului oficiu în termenul deschis, și cu observarea regulamentului să se prezinte în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. Liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 25 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 598/1918.

(130) 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Bahnea**, cu filia Bernade, din protopresbiteratul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. și congrua dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat, având să se prezinte cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiterat în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, celebra și cuvânta.

Cetatea-de-baltă (Küküllővár), la 28 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 196/1918.

(131) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Inuri** (cl. II) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele cu întregirea prescisa dela stat sânt conform datelor din coala B.

Cererele de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții, — pe lângă observarea restricțiilor regulamentare, — se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, celebra și cuvânta.

bătoare la biserică spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Alba-Iulia, 23 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

(132) 1—3

Concurs pentru cantor bisericesc

Pentru întregirea postului de cantor bisericesc în parohia ort. rom. din comuna **Vale**, protopresbiteratul Săliște, se publică

concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Reflectanții la acest post sânt poftiți a-și înainta cererile, în care să se arate și pretensiunea, în termenul deschis, subsemnatului oficiu parohial.

Se pretinde dela reflectanți să cunoască bine cântările bisericești și tipicul, și să se prezinte în biserică în vreo Duminecă sau sârbătoare spre a cânta.

Vale, în 4 Iunie 1918.

Oficiul parohial ort. român:

George Iltu,
paroh.

A viz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concert — tează cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onoratului public se roagă:

1—50 (133)

Anton Iosef Fark.**Piese muzicale de Tib. Brediceanu.****Doine și cântece românești pe teme populare.**

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Spune, mândro, adevărat.
Vai, badiță, dragi ne-avem.
Badișor depărțor.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne luna 'n nor.

Caiet II (ediția a doua).

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc I.
După ochi ca murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagăna-te frunzuliță.
Turtura din valea sacă.
Cântec haiducesc II.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă dorul.

Caiet IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.
Când teei, bade, pe la noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Nou!

Măi Timiș, apă rece.
De când, bade, tu te-ai dus.
Floricea de pe apă.
Cântec haiducesc III.

Caiet V.

Bade, după dumneata.
Cucule cu peană sură.
Toată lumea-i dintr'un neam.
Câte flori sânt pe pământ.

Nou!**Jocuri românești pe teme populare.**

(Piano solo)

Caiet I (ediția a doua).

De doi (Lugojana) I.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleana (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).

Ardeleana (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleana II.
Tarina.
Invărtita I.
De doi II.
Ardeleana III.
Brău II.

Caiet III (ediția a doua).

Brău III.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Hațegana.
Invărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Brău IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.

Caiet IV

Hora (ca în Banat) II.
Invărtita III.
Brău V.
Pe picior IV.
Ardeleana V.
Brău (Danțu) VI.
Ardeleana (ca în Banat) VI.
Din Maramurăș.

Nou!

Hora III (a fetelor).
Ardeleana VI.
De doi III.
Brău VII.

Caiet V.

Invărtita IV.
Ardeleana (ca în Banat) VII.
Ardeleana VII.
Brău VIII.

Nou!

Prețul unui caiet Cor. 10— fr.

La șezătoare,

Icoană din popor (I act cu un preludiu). Text de C. Sandu-Aldea și I. Borgia.

Cuprinsul:

Preludiu și cor.	Nr. 4. A lui Moș Marin.	Nr. 9. Cântec haiducesc.
Nr. 1. Doina lui Sorin.	„ 5. Melodrama.	„ 9a. Solo de fluiet.
„ 2. Mândruță cu ochii verzi.	„ 6. Cântecul Ilenei.	„ 10. Brău.
„ 3. Cântec din bătrâni.	„ 7. De masă.	„ 11. Duet.
	„ 8. Scenă.	„ 12. Invărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 16— fr.

Rândunica, vals (ediția a doua)	Cor. 5— fr.
Vioarele, vals (ediția a doua)	„ 5— „
Aurora, vals	„ 5— „
Quadrille, pe motive românești	„ 5— „
Preludiu Hora din «Serata etnografică» (ediția a doua)	„ 5— „
Hora (Do minor — Cis moll) (ediția a doua)	„ 4— „
Nou! Hora (Re major — Des dur)	„ 4— „
Hora (La major — As dur)	„ 4— „

Piese epuizate au apărut în edițiuni noi. :: :: De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ Sibiu (Nagyszombat).**